

L'Esbart Eudald Coma, un dels protagonistes del documental "España insólita"

El proper divendres 5 de juliol, a dos quarts de deu de la nit, es projectarà al Cinema Catalunya de Ribes de Freser el documental "España insólita", rodat fa gairebé cinquanta anys i en el hi va participar l'Esbart ribetà Eudald Coma. Per primera vegada aquest documental es podrà veure a Ribes de Freser, tot esdevenint el preludi del Valldansa d'enguany, així com la culminació d'un procés iniciat l'any 2008 per poder-ne tenir una còpia.

"España insólita" és un documental de 82 minuts rodat l'any 1965 per Javier Aguirre que recull una àmplia representació dels balls, festes, costums, llocs insòlits i tradicions d'arreu de l'Estat espanyol, per la qual cosa té un gran valor etnogràfic.

Fernando Rey, Manuel Dicenta, Emilio i Julia Gurierrez Caba, Maria Asquerino, Paco Rabal i Maria Asquerino són alguns dels actors i actrius –molts ja desapareguts– que narren el que veiem a les imatges.

El fet que l'Esbart Eudald Coma hi participi com a representant de Catalunya el fa especialment valuós pels ribetans i ribetanes, sobre tot si tenim en compte que és la primera vegada que es projecta a Ribes de Freser, i que fins i tot la majoria dels dansaires que van participar en el rodatge tampoc l'han vist mai.

Per raons que es desconeixen, amb els anys es va perdre la pista de les còpies existents del documental. Haver-lo recuperat és fruit de la petició realitzada l'any 2007 per l'Esbart Eudald Coma als Amics del Cinema de la Vall de Ribes, i del treball de recerca iniciat el 2008 per aquest cine club ribetà, amb l'objectiu d'aconseguir una còpia per poder-la projectar a Ribes de Freser.

Qui busca, troba.

El gener de 2008 es va contactar amb la Federació Catalana de Cineclubs. Gràcies a aquesta gestió, es va localitzar una còpia del documental a la Fílmoteca de Catalunya, que en realitat va resultar ser un resum promocional de 20 minuts en alemany i sense la presència de l'Esbart Eudald Coma.

El mes de juny d'aquell mateix any, els Amics del Cinema de la Vall de Ribes van trobar una nova referència de "Espanya insólita", aquest cop a la Fílmoteca Basca, que malgrat no tenir cap còpia, van facilitar les dades de contacte del director del documental: en Javier Aguirre. El mes de juliol se li va enviar una carta, que no va contestar.

El setembre de 2008 es va contactar amb la Fílmoteca Española, que tenia una còpia del documental als seus arxius, però que no la podia cedir sense el permís dels seus propietaris: l'editorial San Pablo. La sorpresa va ser aquesta editorial no en sabia res ni del documental ni de que fos propietària d'una còpia.

Després d'un treball de recopilació de documents gràfics de la Vall de Ribes per demostrar que l'Esbart Eudald Coma apareixia a "Espanya insólita", el 2011 l'editorial San Pablo va autoritzar a la Fílmoteca Española a lliurar als Amics del Cinema de la Vall de Ribes una còpia digitalitzada del documental.

Cal destacar que la iniciativa de l'Esbart Eudald Coma i el treball de recerca dels Amics del Cinema de la Vall de Ribes ha fet possible, amb la digitalització de la còpia en 35 mm, deturar el procés de deteriorament d'aquest valuós document etnogràfic audiovisual com a conseqüència d'anys d'oblit en un arxiu.

Un director gens convencional i molt guardonat

Nascut el 1935 a San Sebastià, als 15 anys Javier Aguirre comença a col·laborar en revistes dedicades al món del cinema. El 1955, funda i dirigeix el cine club de San Sebastià, i entre els anys 1956-1957, organitza la III Setmana de Formació Cinematogràfica, el I curs de estudis de cine i el Festival Nacional d'Art Cinematogràfic Amateur.

Com a director de cinema ha treballat en pràcticament tota mena de gèneres: documental ("España insólita"), musicals ("Los chicos y las chicas"), terror ("El jorobado de la morgue"), comèdia ("Los que tocan el piano"), thriller ("Volveré a nacer"), històric ("Dafnis y Cloe"), drama ("Carne apaleada"), i infantil ("La guerra de los niños"), entre d'altres.

Es un cas gairebé únic en que un mateix director aconsegueix un gran èxit tant amb pel·lícules comercials com dirigint curtmetratges i llargmetratges experimentals amb l'objectiu d'investigar els límits del llenguatge cinematogràfic. En aquest sentit, destaquen les adaptacions d'autors com Fernando Pessoa ("El marinero"), Samuel Beckett ("Compañía"), Jorge Luis Borges ("Le regret d'Heraclite"), Rafael Alberti ("Sobre los ángeles") o Séneca ("Medea").

L'any 1967 radicalitza el seu cinema experimental amb un grup de curtmetratges anomenats "Anti-Cine", amb els quals explora les possibilitats del cinema posant especial èmfasi en l'abstracció.

Els seus curtmetratges experimentals han estat premiats a festivals de cinema tan importants com són els de Venècia, San Sebastià, Valladolid, Bordighera, Strasburgo i Bilbao.

Amics del Cinema de la Vall de Ribes

El cineclub de les persones que fem viure el Cinema Catalunya

<http://www.amicscinevallderibes.com/>

Contacte: Joaquim Roqué, 656 325 582

Ribes de Freser, 2 de juliol de 2013